

Newsletter ENRD (Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich) Grudzień 2009

Komisja Europejska

SPIS TREŚCI

Woda: istota życia na obszarach wiejskich

Woda jest podstawowym bogactwem naturalnym, od którego w ten czy inny sposób zależy większość działań rozwojowych podejmowanych na obszarach wiejskich UE, a niniejszy artykuł stanowi przegląd niektórych kwestii wpływających na jakość i ilość zasobów wodnych dostępnych na tych terenach.

Gospodarka wodna została wskazana w [przeglądzie Wspólnej Polityki Rolnej \(Health Check\)](#) jako najważniejsze wyzwanie stojące przed rolnictwem i obszarami wiejskimi UE, a rozsądne wykorzystywanie zasobów wodnych może bezpośrednio przyczynić się do sprostania pozostałym wyzwaniom UE związanym z ochroną bioróżnorodności oraz odpowiedzią na zmiany klimatyczne. Również współzależność pomiędzy ostatnią z wymienionych kwestii a zrównoważoną gospodarką wodną zyskała ponowną aprobatę ze strony Komisji w dokumencie roboczym służb Komisji z roku 2009 zatytułowanym [Adaptacja do zmian klimatu: wyzwania dla europejskiego rolnictwa i obszarów wiejskich](#). W dokumencie podkreślono potrzebę podejmowania działań w ramach polityki wodnej obszarów wiejskich jako uzupełnienie ogólnych celów strategicznych UE związanych z polityką wodną, które zostały zawarte w [Ramowej Dyrektywie Wodnej \(RDW\)](#).

Przewiduje się, że pewne istotne działania w ramach RDW doczekają się pełnej realizacji począwszy od roku 2010, w tym [Plany Gospodarowania Wodami w Dorzeczu](#) (PGWD), co będzie odczuwalne przez

wszystkich użytkowników zasobów wodnych UE na obszarach wiejskich. W szczególności wpłynie to na rolnictwo, ponieważ szacunkowo zużycie wody w rolnictwie kształtuje się na poziomie [69%](#) całkowitego wykorzystania zasobów wodnych w UE. Realizacja PGWD w drugiej połowie tego roku po raz pierwszy zapewni wyczerpujący przegląd aktualnych informacji na temat gospodarki wodnej na poziomie UE, a także na temat działań na poziomie lokalnym, wymaganych w celu utrzymania ilości i jakości dostaw wody w różnych częściach UE.

Zasady wdrażania określonego działania związanego z płatnościami w ramach RDW będą gotowe z początkiem 2010 roku. Działanie to może zostać zastosowane po uruchomieniu PGWD, a zatem począwszy od roku 2010 i najpóźniej do roku 2012. Ponadto szereg innych działań związanych z gospodarką wodną jest już dostępny i wykorzystywany w PROW.

Zadania PROW

Programy Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) oferują możliwość pomocy osobom zarządzającym gruntami w działaniach wdrożeniowych na obszarach wiejskich, przyczyniających się do realizacji celów PGWD. Wiele przydatnych działań z zakresu gospodarki wodnej może być finansowanych ze środków pochodzących z osi PROW, a zadaniem wielu PROW jest rozwiązywanie problemów związanych z gospodarką wodną, które wpływają na objęte nimi terytorium. Poniższa tabela nr 1 zawiera wybraną (niewyczerpującą) próbkę tych form wsparcia w ramach PROW.

TEMAT / Woda: istota życia na obszarach wiejskich _____ 1

Zadania PROW1

Aktualizacja działań Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich ____ 3

Nowości podkomitetu ds. Osi Leader3

Zdobywcy pierwszych szwedzkich „Nagród dla Obszarów Wiejskich” („Rural Awards”)3

Nowości na stronach internetowych3

INFORMACJE NA TEMAT _____ 3

Zatwierdzenie dodatkowych środków na rozwój obszarów wiejskich3

Regionalna i międzynarodowa współpraca pomiędzy sieciami obszarów wiejskich4

Tworzenie baz nabywania umiejętności gospodarczych dla obszaru wiejskiego w Belgii.....4

Wsparcie grup ekspertów dla sektora rolnictwa ekologicznego UE4

Polityka rolna oraz polityka obszarów wiejskich w trakcie kadencji komisarzy Fisher Boel4

WIZYTA W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH _ 4

Słowacja4

Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje 5

Tabela nr 1. Próbkę działań z zakresu gospodarki wodnej w ramach PROW realizowanych w UE

Finlandia (obszary kontynentalne)	Recykling wód drenarskich i opadowych oraz kontrolowane nawadnianie
Francja (Korsyka)	Szczególne wsparcie dla niskociśnieniowych systemów nawadniania
Niemcy (Bayern)	Działania z zakresu ochrony przeciwpowodziowej, w tym koszty przygotowawcze prac w ramach ochrony przeciwpowodziowej
Grecja	Działania mające na celu ochronę priorytetowych siedlisk podmokłych
Luksemburg	Redukcja ryzyka skażenia wód na obszarach wrażliwych
Węgry	Inwestycje gminne, mające na celu rozwinięcie systemu nawadniania poza terenem gospodarstw rolnych
Malta	Systemy nawadniania zaprojektowane zgodnie ze Standardami Wspólnoty i przepisami RDW
Portugalia (obszary kontynentalne)	Podejścia grupowe do walki z niedoborem wody
Słowenia	Edukacja i certyfikacja użytkowników systemów zrównoważonego nawadniania

PROW w południowej i wschodniej Europie często zapewniają środki finansowe przeznaczone na rozmaite prace związane z projektem, realizowane w celu rozwiązania problemu deficytu wody i zaoferowania pomocy obszarom większym w przystosowaniu się do bardziej suchych warunków klimatycznych. Znaczące kwoty przeznaczane na działania związane z gospodarką wodną i modernizacją systemów nawadniania to priorytet wielu PROW. Podejścia zgodne z ideą oszczędnej gospodarki wodnej popularyzowane są za pomocą technik o lepszym zapleczu informacyjnym, zwiększonym stopniu kontroli i bardziej zaawansowanej technologii, takich jak [nawadnianie deficytowe](#), co pomaga rolnikom zoptymalizować wykorzystywanie zasobów wodnych w okresach wzrostu roślin uprawnych

szczególnie wrażliwych na suszę. Praktyki rolnośrodowiskowe określone dla danego regionu także otrzymują szerokie wsparcie PROW jako dążące do poprawy zdolności zatrzymywania wody w glebie, obniżenia ryzyka przedostania się substancji zanieczyszczających do ograniczonych zasobów wodnych oraz ochrony dzięki przyrodzie obszarów podmokłych (*inter alia*).

Ponadto PROW z północnej i zachodniej Europy oferują wsparcie dla działań w ramach oszczędnej gospodarki wodnej, a te z kolei otrzymują dodatkowe wsparcie dla obszarów wiejskich w celu łagodzenia niebezpiecznych skutków innego działania wody, w szczególności powodzi i burz. W tym przypadku PROW mogą zaproponować współfinansowanie sprzętu do ochrony upraw,

takiego jak siatki antygradowe, a rolnikom przysługiwać będzie prawo do rekompensaty z tytułu praktyk w ramach gospodarki rolnej, oferujących cenne, powiązane usługi w zakresie ochrony przeciwpowodziowej.

Ponadto obszary wiejskie UE mogą zostać objęte PROW w celu uzyskania wsparcia dla inwestycji zmierzających do unowocześnienia podstawowej infrastruktury, aby obniżyć ryzyko zanieczyszczenia. Możliwa jest także współpraca LGD w kwestiach gospodarki wodnej w ramach poszczególnych państw członkowskich, między nimi oraz z państwami sąsiadującymi. Tego rodzaju podejścia partnerskie mogą okazać się szczególnie korzystne przy koordynacji prac obejmujących szerokie obszary zlewis.

Rozwiązania dla rolnictwa

Zadania zainteresowanych stron w związku z wdrożeniem systemów gospodarowania wodami w dorzeczu stały się tematem, któremu poświęcono wiele ważnych konferencji, w tym zeszłoroczną [Konferencję w sprawie Wody w Saragossie](#), zorganizowaną jako część europejskich przygotowań do [piątego Światowego Forum Wody](#). Ponadto niedawno na konferencji Woda dla życia zorganizowanej przez Dyрекcję Generalną ds. Środowiska poruszono kwestię znaczenia działań podejmowanych na poziomie gospodarstw rolnych dla realizacji celów RDW oraz zaprezentowano dobre praktyki w tych obszarach, takie jak zwińczone sukcesem podejścia dążące do redukcji wpływu [eutrofizacji](#) na wody Europy. Podczas konferencji delegaci dowiedzieli się, że 40% rzek UE dotkniętych jest określonymi formami eutrofizacji, a zadania doradców rolniczych w procesie rozwiązywania tego problemu zademonstrowano w nowym [Zintegrowanym Systemie Doradztwa](#), który z sukcesem testowano w Danii. Nowy system, oparty na [podręczniku Dobrych Praktyk Rolniczych](#) i zaprojektowany przez duński Ośrodek Doradztwa Rolniczego, zyskał uznanie wśród rolników, gdyż uznał ich cele gospodarcze za równie istotne i okazał się skutecznym narzędziem redukującym eutrofizację. Ponadto w projekcie podkreślono znaczenie wsparcia PROW udzielanego zarówno w odniesieniu do związanych z wodą działań rolnośrodowiskowych, jak i dla zwiększenia możliwości ośrodków doradztwa rolniczego w zakresie pełnienia roli „agentów zmian” w istotnych kwestiach, takich jak zrównoważona gospodarka wodna.

Wsparcie dobrych praktyk

Dobre praktyki w dziedzinie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich obecne są także w innych państwach członkowskich, a w tym projekty demonstrujące zrównoważone techniki [optymalizujące zużycie wody](#) na terenach jałowych oraz wytyczne obejmujące [podejścia samopomocy w kwestii planowania ochrony zasobów wodnych](#) dla wiejskiej przedsiębiorczości. Akcje mające na celu ochronę zasobów wodnych zyskują jeszcze większą popularność z uwagi na fakt, że coraz więcej państw wprowadza nowe systemy wyceny zużycia wody, a korzystanie z technologii ochrony zasobów wodnych na terenach wiejskich całej Europy nadal wspierane jest poprzez współfinansowanie dedykowanych PROW. Przykładem jest tu [Program Efektywnego Wykorzystania Zasobów Gospodarstw Rolnych](#), zapewniający dotacje dla rolników z obszaru Yorkshire w Wielkiej Brytanii w celu zwiększenia konkurencyjności i stworzenia korzyści środowiskowych poprzez niewielkie inwestycje kapitałowe, takie jak technologia [zbierania wody](#) i systemy recyklingu wody. [Krajowe Sieci Obszarów Wiejskich](#) (KSOW) mogą pomóc stronom zainteresowanym dotrzeć do bardziej szczegółowych informacji na temat zadań PROW w ramach wspierania zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi UE, a także wskazać odpowiednie przykłady dobrych praktyk.

Nowości podkomitetu ds. Osi Leader

Trzecie spotkanie podkomitetu ds. osi Leader Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich odbyło się w listopadzie, a przedstawiciele lokalnych organizacji na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, Krajowych Sieci Obszarów Wiejskich, instytucji zarządzających oraz Komisji dyskutowali na temat wyzwań związanych ze wzmocnieniem roli osi Leader jako głównego narzędzia rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007–2013.

W wyniku spotkania wypracowano szereg pozytywnych konkluzji, zgodnie z którymi postanowiono ustanowić trzy oddolne Grupy Specjalistyczne. Zadaniem tych grup będzie wskazanie określonych rozwiązań w obliczu wyzwań związanych z: wdrożeniem podejść oddolnych w ramach wszystkich osi tematycznych rozwoju obszarów wiejskich, zachowaniem innowacyjnych zasad osi Leader w ramach głównego nurtu działań PROW, a także umożliwieniem wzmożonej współpracy pomiędzy nową i o wiele większą siecią LGD w UE. Materiały zaprezentowane podczas spotkania 3. podkomitetu ds. osi Leader, zawierające więcej informacji na temat zakresu tematycznego, dostępne są na [stronie internetowej Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich](#).

Grupy Specjalistyczne będą działać na zasadzie dobrowolności, a na ich czele staną członkowie podkomitetu, którzy z kolei będą składać raporty podczas kolejnego spotkania podkomitetu ds. osi Leader w kwietniu. Dalszych informacji na temat Grup Specjalistycznych udziela [Kasia Panfil](#). W Punkcie Kontaktowym Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Zdobywcy pierwszych szwedzkich „Nagród dla Obszarów Wiejskich” („Rural Awards”)

Promowanie dobrych praktyk stanowi ważne zadanie dla wszystkich Krajowych Sieci Obszarów Wiejskich, a szwedzka Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich ogłosiła niedawno zdobywców „Rural Awards” w 2009 roku w ramach programu dobrych praktyk. Program ten koncentruje się przeważnie na projektach dobrych praktyk rozwoju obszarów wiejskich i przyciągnął ponad czterdziestu kandydatów w ramach wszystkich czterech osi PROW.

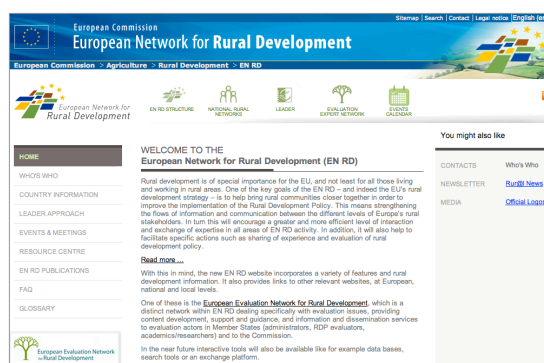
Zdobywcy tegorocznych Rural Awards zostali uhonorowani nagrodami podczas ceremonii Rural Gala w październiku. Nawet 300 przedstawicieli sektora rozwoju obszarów wiejskich w Szwecji uczestniczyło w gali Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, w tym także Minister Rolnictwa Eskil Erlandsson, który wyraził uznanie dla biorących udział w konkursie, określając ich jako

„inspirujące przykłady kreatywności i przedsiębiorczości istniejących na terenach wiejskich Szwecji oraz... tego, jak działania w ramach PROW mogą zachęcić poszczególne osoby lub grupy do realizacji swoich pomysłów”.

Projekty dobrych praktyk nominowane są do wzięcia udziału w konkursie w siedmiu różnych kategoriach w ramach Rural Awards Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. LGD nominują projekty w ramach osi Leader, a nominacji we wszystkich pozostałych kategoriach dokonują urzędy administracji regionu. Tegorocznymi zwycięzcami zostali: projekt usług związanych z produkcją biogazu w gospodarstwach rolnych, którego celem jest pomoc w redukcji oddziaływania transportu gnojowicy, młody przedsiębiorca rolny prowadzący własną hodowlę kóz i przedsiębiorstwo produkujące sery, nowatorski festiwal jajka, który przyniósł wiele korzyści z punktu widzenia agroturystyki, oraz projekt integracji kulturowej wspierający włączenie społeczne na obszarach wiejskich. Dalsze informacje na temat Rural Awards oraz wszystkich [projektów uczestniczących w konkursie w 2009 r.](#) dostępne są w [Szwedzkiej Sieci Obszarów Wiejskich](#).

Nowości na stronach internetowych

[Strona internetowa Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich](#) stanowi podstawowe narzędzie komunikacji i budowania sieci kontaktów, które nieustannie wzbogacane jest nowymi informacjami, dzięki czemu strony zainteresowane z Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich są zawsze „wtajemniczone” w działania Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Niedawno dodane elementy na stronie internetowej sieci to dane kontaktowe [kilkuset LGD](#), które obecnie istnieją w całej Europie, a także nowe, szczegółowe informacje on-line dotyczące składu osobowego [Tematycznych Grup Roboczych, komitetu koordynacyjnego Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich](#) oraz [podkomitetu ds. osi Leader](#).

Zatwierdzenie dodatkowych środków na rozwój obszarów wiejskich

Nowe środki pochodzące z Europejskiego Planu Naprawy Gospodarczej oraz przeglądu Wspólnej Polityki Rolnej zostały zatwierdzone w listopadzie, dzięki czemu około 1,6 mln euro dodatkowych środków finansowych wpłynie do PROW państw członkowskich. Ta nowa runda zatwierdzeń opiera się na wcześniejszych zmianach PROW i oznacza, że niemal połowa PROW uzyskała potwierdzenie swoich dodatkowych środków budżetowych. Dalsze zatwierdzenia przewidziane są w 2010 roku.

Wspólne priorytety państw członkowskich związane z nowymi środkami od listopada to działania PROW wspierające płatności rolnośrodowiskowe,

modernizacja gospodarstw rolnych, dywersyfikacja działań niezwiązanych z rolnictwem, płatności związane z dobrostanem zwierząt, podstawowe usługi dla gospodarzy i ludności obszarów wiejskich oraz współpraca w celu rozwijania nowych produktów, procesów i technologii w sektorze rolnictwa i sektorze spożywczym. [Dowiedz się więcej](#) o nowych środkach finansowych i ich dystrybucji na różnych obszarach priorytetowych.

Regionalna i międzynarodowa współpraca pomiędzy sieciami obszarów wiejskich

W państwach członkowskich istnieje wiele różnego rodzaju lokalnych grup wspierających rozwój obszarów wiejskich, a możliwości współpracy są znaczne w ramach tych zróżnicowanych sieci obszarów wiejskich i pomiędzy nimi. We Francji na przykład działa ponad 25 [regionalnych sieci obszarów wiejskich](#). Ich proaktywne działania realizowane są przy wsparciu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, tak jak [w Normandii](#), gdzie „[Le réseau rural bas-normand](#)” angażuje się w projekty związane z poprawą lokalnych łańcuchów dostaw dla produktów żywnościowych lub takie, których celem jest określenie roli, jaką w przyszłości pełnić będzie rolnictwo w rozwoju regionalnych obszarów wiejskich. Te inicjatywy związane z rozwojem obszarów wiejskich są finansowane z różnych źródeł, także z osi PROW obszarów kontynentalnych Francji.

Pozostałe państwa członkowskie także oferują wsparcie dla sieci regionalnych, a informacje na ten temat można uzyskać od [Krajowych Sieci Obszarów Wiejskich](#). Do zadań Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich należy ułatwienie procesów współpracy, która nie musi ograniczać się jedynie do 27 państw UE, lecz może obejmować też inne państwa. Możliwa jest zatem współpraca z państwami sąsiadującymi z UE, takimi jak Szwajcaria, gdzie sieć „[regiosuisse](#)” zainteresowana jest partnerskim współdziałaniem z innymi państwami w związku z takimi problemami obszarów wiejskich, jak poprawa konkurencyjności, zrównoważony rozwój środowiskowy, jakość życia oraz dywersyfikacja gospodarstwa.

Zachęca się czytelników Rur@L News do wykorzystania szans na współpracę w ramach PROW w możliwie najlepszy sposób, zatem [prosimy o informacje](#) na temat wszelkich działań Państwa lokalnej sieci obszarów wiejskich, które chcieliby Państwo za naszym pośrednictwem przedstawić potencjalnym partnerom z obszarów wiejskich całej Europy.

Tworzenie baz nabywania umiejętności gospodarczych dla obszaru wiejskiego w Belgii

Na obszarach wiejskich Belgii aktywnie działają dwa PROW. Jeden z nich obejmuje region Flandrii na północy, a drugi dotyczy regionu Walonii na południu. Oba belgijskie PROW dostrzegają rolę edukacji i szkolenia jako niezbędnych składników efektywnego rolnictwa UE. Czynnikiem łączącym oba PROW jest aktywne promowanie „inwestycji w wiedzę” młodych i wykwalifikowanych rolników jako środka gwarantującego zachowanie konkurencyjności i wprowadzanie odpowiednich innowacji.

Szkolenia zawodowe w ramach osi 1 to główne źródło wsparcia PROW w realizacji projektów rozwoju wiedzy, a na obszarze każdego PROW tradycyjnym programom opartym na produktywności towarzyszą specjalistyczne szkolenia podnoszące świadomość na temat opcji w dziedzinie dywersyfikacji gospodarstw rolnych i zrównoważonych technik rolniczych.

Pięć centrów edukacyjnych w regionie Flandrii uzyskało certyfikacje upoważniające do organizowania tego rodzaju szkoleń zawodowych, współfinansowanych przez PROW w ramach działania 111. Adresowane do młodych rolników kursy na temat rozpoczęcia działalności obejmują szereg zakresów tematycznych, takich jak biznes, technologia i środowisko. W 2007 roku te popularne kursy przyciągnęły

630 uczestników, którzy w sumie wzięli udział w 63 różnych kursach, a 431 osób otrzymało możliwość odbycia stażu zawodowego. Organizowane są także programy szkoleniowe dla wykwalifikowanych uczestników, a przegląd procesu rejestracji na te szkolenia ukazuje duże zainteresowanie rozwojem umiejętności z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych, zarządzania, administracji i marketingu. Około 40% uczestników szkolenia stanowiły kobiety, z których ponad 50% było w wieku poniżej 40 lat.

Młodsze kobiety biorące udział w szkoleniu zawodowym traktowane są priorytetowo zgodnie ze działaniem 111 belgijskiego PROW regionu Walonii. Wsparcie umiejętności w ramach PROW regionu Walonii obejmuje pakiety szkoleniowe zorganizowane przez [Federację Młodych Rolników](#). Pakiety szkoleniowe zawierają omówienie technicznych i prawnych aspektów związanych z prowadzeniem przedsiębiorstw rolnych oraz zachęcają słuchaczy do zastosowania nowych metod pracy w rolnictwie.

W podobnym duchu podejścia alternatywne i innowacyjna metodologia tworzą część sylabusu przygotowanego przez centrum badawcze regionu Walonii, [CARAH](#) (Centre pour l'agronomie et l'agro-industries de la province de Hainaut), kolejną instytucję edukacyjną organizującą kursy finansowane przez PROW. Centrum, dysponujące zapleczem pedagogicznym do badania gospodarstw rolnych oraz usługami laboratoryjnymi, posiada uprawnienia do organizowania szkoleń, których zakres obejmuje rolnictwo, leśnictwo oraz rozwijanie nowych produktów, np. produkcję sera. Wszystkie kursy proponowane przez centrum, wspierane w ramach osi 1, dążą do realizacji strategicznych celów, jakimi są wzmocnienie regionalnych baz rozwijania umiejętności oraz zwiększenie konkurencyjności w gospodarce rolnej.

Dalsze informacje na temat podejścia Belgii do wspierania szkoleń rolniczych dostępne są w sieciach obszarów wiejskich regionu [Walonii](#) i regionu [Flamandzkiego](#).

Wsparcie grup ekspertów dla sektora rolnictwa ekologicznego UE

Nowa grupa ekspertów UE została utworzona w celu poprawy rozwijających się w Europie sektorów żywności ekologicznej i rolnictwa ekologicznego. Bazując na zaleceniach [Europejskiego Planu Działań na rzecz Żywności Ekologicznej i Rolnictwa Ekologicznego](#), ta nowa grupa specjalistów technicznych w dziedzinie produkcji żywności ekologicznej przyczyni się do wzmocnienia istniejących ram prawnych, weryfikacji dobrych praktyk w systemach ekologicznych i ich promowania za pomocą infrastruktury umożliwiającej transfer wiedzy. Około 13 ekspertów zostało mianowanych przez Komisję, a zespół potencjalnych członków Komisji jest w trakcie organizacji. [Dowiedz się więcej](#)

Polityka rolna oraz polityka obszarów wiejskich w trakcie kadencji komisarzy Fisher Boel

W trakcie pięcioletniej kadencji Pani Fischer Boel jako komisarza ds. rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich ukazała się nowa publikacja podkreślająca ostatnie rozwiązania w zakresie polityki rolnej i polityki obszarów wiejskich. Broszura zawiera opis prac realizowanych od 2004 roku, w tym przegląd reform WPR, procedury upraszczające i porozumienia handlowe. [Dowiedz się więcej](#)

Słowacja

Słowacja, usytuowana na wschód od Republiki Czech i na północ od Węgier, graniczy także z Austrią, Polską i Ukrainą. Kraj ten pokrywają tereny przeważnie wyżynne i górskie, a mimo że 86% całkowitej powierzchni Słowacji klasyfikowane jest jako obszar wiejski, jedynie około połowa terytorium kraju wykorzystywana jest do celów rolniczych.

Fakty i liczby

- 40% ludności kraju zamieszkuje na terenach wiejskich.
- Rolnictwo ekologiczne pokrywa około 128 000 hektarów.
- Szczyty na terenach górskich sięgają nawet 2655 m.
- Lasy pokrywają niemal 2 000 000 ha.

Bogactwo zdrowych zasobów leśnych, naturalnych łąk i pastwisk stwarza korzystne możliwości zrównoważonego rozwoju szerokiego wachlarza różnych produktów i usług rolniczych. Jednak problemy strukturalne, niekorzystne tendencje związane z liczbą ludności, ograniczone obecnie perspektywy zatrudnienia oraz brak dywersyfikacji gospodarczej stanowią istotne wyzwania w obliczu procesów transformacji na obszarach wiejskich.

Słowacki PROW zauważa te wyzwania, a jego działania oferują zainteresowanym stronom z obszarów wiejskich narzędzia (w tym 2,5 miliarda euro środków w ramach współfinansowania krajowego oraz z UE) pozwalające na czerpanie korzyści z zalet terenów wiejskich. Przykładowo oś 1 wspiera wysiłki zmierzające do wzrostu innowacyjności i poprawy koordynacji pomiędzy sektorem rolnictwa a sektorem spożywczym. Specjalne środki przeznaczone są na pomoc dla rolników zajmujących się produkcją częściowo na własne potrzeby w przystosowaniu się do wymagań rynkowych, a technologie informacyjno-komunikacyjne uznawane są za narzędzie niezbędne dla wszystkich przedsiębiorstw rolnych.

Rolnicy z obszarów górskich otrzymują środki z PROW w celu podtrzymania gospodarki rolnej na obszarach nacechowanych szczególnymi trudnościami, a płatności rolnośrodowiskowe stanowią pomoc w zachowaniu bogatej bioróżnorodności Słowacji. Zalety tego państwa związane z dziedzictwem naturalnym stwarzają korzystne możliwości dywersyfikacji gospodarczej zgodnie z osią 3, gdzie określona część budżetu przeznaczona jest na projekty związane z agroturystyką. LGD aktywnie włączają się w tego rodzaju działania w ramach PROW, a współpraca stanowi kolejny wysoki priorytet dla 15 LGD Słowacji. Za szczególne obszary zainteresowania uznaje się transfer wiedzy na temat metod w ramach osi Leader, gdyż takie oddolne podejścia do współpracy nie były dotychczas stosowane na terenach wiejskich Słowacji.

Pionierskie działania wprowadzające metodologie osi Leader to zatem istotne zadanie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, koordynowane przez Agencję ds. Rozwoju Obszarów Wiejskich przy Ministerstwie Rolnictwa. Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich zrzesza obecnie 230 członków, w tym grupy społeczeństwa obywatelskiego oraz stowarzyszenia przedsiębiorców rolnych, a większość jej działań wdrażana jest poprzez sieć siedmiu biur regionalnych zlokalizowanych w istniejących organizacjach ds. rozwoju obszarów wiejskich.

Malvína Gondová, Dyrektor Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Słowacji, wyjaśnia, że zdecentralizowane podejście umożliwi Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich zbliżenie się do swojej głównej bazy klientów i „pomaga nam zrozumieć różne potrzeby związane z rozwojem obszarów wiejskich w różnych częściach kraju”. Nasze podejście jest stosunkowo nowe, ponieważ biura regionalne rozpoczęły działalność w kwietniu 2009 roku, jednak jesteśmy zadowoleni z dotychczasowych osiągnięć. Dyrektor kontynuowała swoją wypowiedź, stwierdzając: „Budowanie potencjału pozostaje kluczowym celem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, więc organizowaliśmy szereg wydarzeń, podczas których zainteresowane strony z obszarów wiejskich mogły uzyskać informacje na temat możliwości wykorzystania zasobów PROW”.

Do listopada 35 różnych seminariów poświęconych obszarom wiejskim, takie jak niedawna **międzynarodowa konferencja w sprawie rozwoju obszarów wiejskich**, przyciągnęło 1551 uczestników i więcej osób zaangażowanych było w prace zmierzające do budowania potencjału Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na poziomie krajowym. Infrastruktura sieci LGD została pozytywnie przyjęta na konferencji poświęconej doświadczeniom międzynarodowym w ramach podejść związanych z osią Leader, podczas której stworzono powiązania w celu przyszłej

współpracy przy różnych projektach PROW będących obecnie w trakcie realizacji.

Przykładowo w samej osi 1 PROW (do października 2009 roku) zapewnił wsparcie 1451 projektów, co stanowi niemal 75% budżetu osi 1, a ich celem są zmiany strukturalne lub działania szkoleniowe zwiększające konkurencyjność obszarów wiejskich. Więcej środków pozostaje w przydziale osi 2 PROW, lecz środowisko wiejskie na Słowacji już odniosło korzyści dzięki 195 milionom euro środków w ramach PROW przeznaczonych na wsparcie 8407 projektów oraz beneficjentów PROW zaangażowanych w utrzymanie terenów wiejskich, rozwiązanie problemu zmian klimatycznych, ochronę zasobów wodnych i gleby.

Postęp prac w ramach osi 3 również przebiegał regularnie, a 66 projektów, przy inwestycji rzędu 29,2 miliona euro, wspiera obecnie inicjatywy związane z agroturystyką, prace konserwatorskie na wsiach, programy edukacji społeczności oraz elektrownie produkujące energię odnawialną. Proces przeznaczania dużej części środków z budżetu Słowacji w ramach osi 4 na nową sieć LGD nadal trwa (15 LGD zostało zatwierdzonych w roku 2009), a Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich ściśle współpracuje z zainteresowanymi stronami w celu zapewnienia korzyści płynących z zasobów PROW.

Więcej informacji na temat działań wspierających LGD, ich zdecentralizowanego podejścia regionalnego oraz możliwości współpracy ponadnarodowej ze słowackimi partnerami PROW dostępnych jest na [stronie internetowej słowackiej Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich](#).

Wzmianka świąteczna

Wszystkim naszym czytelnikom pragniemy złożyć najlepsze życzenia świąteczne i życzyć wszelkiej pomyślności w obfitującym w sukcesy roku 2010.

Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje

Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje

Europejska Sieć Rozwoju Obszarów Wiejskich:

<http://enrd.ec.europa.eu>

Europejska Polityka Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–13

http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_pl.htm

Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich

http://ec.europa.eu/agriculture/index_en.htm

Europejska Sieć Ewaluacji

http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/eval/network/index_en.htm

Wydarzenia i osiągnięcia RURAL NEWS

Nie zapominajcie Państwo o informowaniu nas, jeżeli podejmiecie działania w zakresie rozwoju obszarów wiejskich na skalę lokalną. Komentarze prosimy wysłać na adres: newsletter@enrd.eu

Subskrypcja

Aby otrzymywać nasz newsletter możecie Państwo wpisać siebie lub kogoś znajomego na naszą listę subskrypcyjną, wysyłając e-mail na poniższy adres: newsletter@enrd.eu

Kontakt z Punktem Kontaktowym

Jeżeli chcecie Państwo skontaktować się z Punktem Kontaktowym EN RD prosimy o skorzystanie z poniższych danych:

Tel: 00 32 2 235 2020

Faks: 00 32 2 280 04 38

E-mail: info@enrd.eu

ISSN 1831-4910

9 771831 491008